

Broj: I-RP-1-23/11

Datum: 31.10.2011.

Novi Sad

Narodni univerzitet „Božidar Adžija“

**Radoslava Grujića 3
11000 Beograd**

Pokrajinski ombudsman u skladu sa članom 33. stav 1. tačka 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu („Službeni list APV“ br. 23/02, 5/04, 16/05, 18/09-promena naziva) daje

Mišljenje

Narodni univerzitet „Božidar Adžija“ je postupao suprotno Zakonu o radu, Zakonu o sprečavanju zlostavljanja na radu i Zakonu o zdravstvenom osiguranju rešavajući o pravima i obavezama zaposlene V. K.

Premeštaj na drugo radno mesto nije izvršen imajući u vidu obrazovanje, iskustvo i položaj zaposlene, kao i zakonske odredbe čijim tumačenjem se pod odgovarajućim poslom u smislu Zakona o radu smatra posao za čije se obavljanje zahteva ista vrsta i stepen stručne spremlje koji su utvrđeni ugovorom o radu.

Slučajevi i uslovi za sticanje prava na naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad su propisani Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te bi uskraćivanje prava iz radnog odnosa od strane poslodavca, zbog korišćenja bolovanja, bilo kršenje prava zaposlenog/e i imalo elemente diskriminacije. Opravdanost privremene sprečenosti za rad dokazuje lekar doznakom, a svaki zaposleni ima pravo na bolovanje, kao i naknadu zarade za vreme sprečenosti za rad, u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Činjenica da zaposlenom/zaposlenoj nije smanjena plata nije dovoljna da se otkloni sumnja u zlostavljanje na radu, jer je najčešći oblik mobinga pretrpavanje zaposlenog obavezama ili uskraćivanje radnih zadataka.

Postupanjem kojim se kod zaposlenih stvara nezadovoljstvo i pasivnim odnosom prema nastalim problemima u komunikaciji među zaposlenima se dovodi u pitanje njihova posvećenost radnim zadacima i uticaj na programe koji se sprovode, korisnike usluga i sveukupan cilj i misija NU „Božidar Adžija“ koji se ogledaju, pre svega u promovisanju koncepta doživotnog učenja i neformalnog obrazovanja.

Pokrajinski ombudsman na osnovu navedenog Narodnom univerzitetu „Božidar Adžija“ upućuje sledeću

PREPORUKU

Potrebno je da Narodni univerzitet „Božidar Adžija“ izvrši sve obaveze u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i dostavi Republičkom zavodu za zdravstveno osiguranje dokumentaciju koja je potrebna radi isplate naknade zarade za vreme privremene sprečenosti V. K. za rad.

Narodni univerzitet „Božidar Adžija“ će u budućnosti imati u vidu posebnu zaštitu porodilja i majki sa decom prilikom rešavanja o pravima i obavezama zaposlenih, a prilikom premeštaja na drugo radno mesto načela radnog prava i smisao zakonskih odredbi.

Narodni univerzitet „Božidar Adžija“ će rad, organizaciju poslova i radnih mesta, komunikaciju među svim zaposlenima urediti tako da ne utiče na programe, njihov kvalitet i znanje i veštine koje polaznici i polaznice stiču tokom obuka.

Образложење

Postupajući po predstavi V. K. iz Novog Sada, koja je bila zaposlena u Narodnom univerzitetu „Božidar Adžija“, odeljenje Novi Sad, Pokrajinski ombudsman je ispitao postupanje poslodavca prema zaposlenoj u okvirima koji su navedeni u predstavi.

Pokrajinski ombudsman je izvršio uvid u sledeću dokumentaciju: Ugovor o povremeno-privremenim poslovima broj 01-1337/1 od 12.09.2003. godine, Ugovor o radu na određeno vreme broj 01-963/1 od 25.04.2004. (napominjemo da je datum na delovodnom pečatu 25.04.2004. dok je datum zaključenja ugovora 25.05.2004.), Odluku o zaključivanju aneksa od 31.12.2004. godine, Aneks od 25.04.2005, Aneks 2 od 17.05.2006, Aneks 3 od 13.12.2006, Aneks 6 od 25.12.2008, Aneks 7 od 16.07.2010. i Aneks 8 od 01.07.2011. godine, rešenja o godišnjem odmoru za 2009, 2010. i 2011. godinu, rešenje o porodiljskom odsustvu, obaveštenja i dopise koje je V. K. dostavljala generalnom direktoru, predsedniku Upravnog odbora, menadžerki odeljenja u Novom Sadu, predsedniku sindikata tokom 2009, 2010. i 2011. godine i kojima obaveštava o diskriminaciji i zlostavljanju i zapažanjima o radu novosadskog odeljenja, odgovor filijale Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje broj 133-73/11-169 od 25.07.2011, odgovor Narodnog univerziteta „Božidar Adžija“ broj 01-1675/1 od 10.08.2011 i broj 01-1927/1 od 16.09.2011. godine.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je sledeće činjenično stanje: podnositeljka predstveke je u stalnom radnom odnosu u NU „Božidar Adžija“ od 01.01.2005. godine kada je primljena na radno mesto saradnik-administrator. Pre zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vreme bila je angažovana po povremenim i privremenim poslovima i na određeno vreme. U toku rada je napredovala, pa je tako bila organizator rada isturenog odeljenja i zatim koordinator realizacije i plasmana programa u isturenom odeljenju od 25.12.2008. godine, odnosno rukovodilac odeljenja. Tokom trajanja porodiljskog odsustva i odsustva sa rada radi nege deteta dolazi do promene ugovora o radu i premeštanja na radno mesto nastavnik-realizator programa (aneks od 16.07.2010) a

zatim, po povratku na rad, do premeštanja na radno mesto terenski komercijalista (aneks od 01.07.2011. uz obrazloženje da je do promene došlo zbog promene Pravilnika o sistematizaciji radnih mesta i zadataka, kao i potrebe posla. Podnositeljka predstavke se više puta obraćala zahtevom za zaštitu od diskriminacije i zlostavljanja, ali poslodavac nije preduzimao nikakve aktivnosti u cilju eliminacije eventualnog zlostavljanja na radu i zaštite zaposlene. Prema informacijama dobijenim od Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje Narodni univerzitet „Božidar Adžija“ nije isplatio sve zaostale naknade zarada za vreme privremene sprečenosti za rad, a dokumentacija koju je NU dostavio uz dopis od 16.09.2011. ne dokazuje da je poslodavac izvršio svoje obaveze. Iz dokumentacije, a posebno odgovora koji su dostavljeni Pokrajinskom ombudsmanu može se zaključiti da su razlozi za premeštaj V. K. na drugo radno mesto koje rukovodstvo NU „Božidar Adžija“ navodi prvenstveno lične prirode, bez konkretne opravdanosti i utemeljenosti u potrebama procesa rada.

Radni odnos V. K. je prestao 31.10.2011. godine otkazom ugovora o radu od strane zaposlene.

Članom 171. Zakona o radu su predviđeni slučajevi u kojima poslodavac može zaposlenom da ponudi izmenu ugovorenih uslova rada i, između ostalih, moguće je ponuditi ankes ugovora radi premeštaja na drugi odgovarajući posao, zbog potreba procesa i organizacije rada.

Član 172. Zakona o radu predviđa da je, uz ponudu za zaključivanje aneksa ugovora, poslodavac dužan da zaposlenom u pisanom obliku dostavi i razloge za ponudu, rok u kome zaposleni treba da se izjasni o ponudi i pravne posledice koje mogu da nastanu odbijanjem ponude.

Članom 103. Zakona o zdravstvenom osiguranju je predviđeno da poslodavac isplaćuje i naknadu zarade zaposlenima koja se obezbeđuje iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, da vrši obračun naknade zarade i dostavlja ga matičnoj filijali Zavoda za zdravstveno osiguranje.

Članom 4. Zakona o sprečavanju zlostavljanja na radu („Službeni glasnik RS“, broj 36/2010) poslodavac je obavezan da stvori zdravu i bezbednu radnu okolinu, a članom 8. predviđena je dužnost poslodavca da zaposlenog zaštiti od zlostavljanja.

Rešenjem o osnivanju Narodnog univerziteta „Božidar Adžija“ opštine Vračar su definisani zadaci Univerziteta koji se ogledaju u obrazovno – kulturnim aktivnostima i ideji doživotnog učenja i afirmaciji neformalnog obrazovanja.

Zbog svega navedenog Narodnom univerzitetu „Božidar Adžija“ upućuje se ova preporuka.

Narodni univerzitet „Božidar Adžija“ će u roku od 15 dana obavestiti Pokrajinskog ombudsmana o tome na koji način je primenjena ova preporuka.

S poštovanjem,

ZAMENICA
POKRAJINSKOG OMBUDSMANA

Danica Todorov